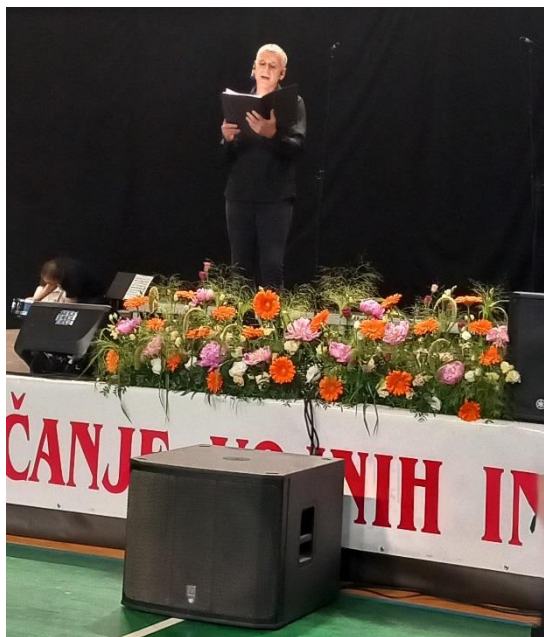

ZA KULTURO MIRU Radoš Bolčina*

Radoš Bolčina

Foto: DVIŠPR

»**Vojne se začenjajo v človeškem umu** in človeški um je tisti, kjer je potrebno zgraditi obrambo miru. Prej kot zunaj, vzroki vojn zatlijo v nas samih. V strasteh, kot so želje, strah, negotovost, pohlep, ponos in nečimrnost. Vojna je človeku dokaz, da je bila obuditev popolnega človečanstva in gnusa nad krvjo še veliko prešibka, da bi premagala v človeku krvoločno zver. Zgodovina ne sme postati ponavljanje, ampak ustvarjanje. To je edino stališče, ki ga smemo zavzeti do zgodovine. Zato **ne iščimo vzora v preteklosti, ampak v živi sedanjosti**, ki jo čutimo v sebi. Velika ideja pozitivnega, konstruktivnega dela, ki naj zgradi človeštvu svetišče človečanstva, lahko prepreči vse svetovne in tudi lokalne vojne. Ne glede na to, da vsi državni zakoniki obsojajo v istem dušku umor ter v istem dušku zapovedujejo pokorščino vojakom v vojni, ne glede na to se bo človeštvo zaved'lo, kaj je vojna. Zakaj kri, prelita v vojni, pušča sledove, zastruplja, od nje postaja zavest kalna. ...

Spoštovani, na vseh ravneh družbe, naj bo to družina, plemo, narod ali mednarodna skupnost je **več sočutja ključ do lepšega in boljšega sveta**. Ni nam treba sprejeti kakršnekoli religije ali slediti kakršnikoli ideologiji. Potrebno je le, da razvijemo svoje dobre človeške lastnosti. Velika odgovornost pripada dostojanstvu svobodnih ljudi. Človeštvo, po vojnah izpuščeno na pot svobode, zmerom znova zaide v krvave spopade, saj ne zmore prenesti bremena Svobode, ki je nezdružljiva z blaginjo.

Veliki datumi v zgodovini naroda so kot večne bakle, ki v srcih vseh nas bude ponos na prehojeno pot in prižigajo nove plamenice, spodbujajoč plemenita hotenja sedanjih in bodočih rodov, vendar pa netenje narodnega samoljubja do

nasilne nadoblasti le ruši svetovno ravnovesje, duši življenje ter končno privede do vojnih prevratov ali do mrtvila in onemoglosti v oboroženem miru. Zgodovina nas uči, da je neskončno vreden vsak glas, ki izreka sporočilo miru, vsaka osamljena molitev, vsaka na prvi pogled še tako šibka misel o miru. Vsi smo dolžni delati za mir, ki ga je iz dneva v dan manj!«

***Radoš Bolčina** je dramski igralec, ki je povezoval 25. Srečanje vojnih invalidov v Šempetru pri Gorici.

OTVORITEV MEDNARODNE KONFERENCE O NEURODEGENERATIVNIH BOLEZNIH

Mednarodna konferenca v Ljubljani

Foto: spomincica.si

Pridružite se nam na otvoritvi mednarodne konference »Dialogues in Neurodegenerative Disorders«, ki bo potekala v četrtek, 6. junija 2024, ob 9.00 uri v Unionski dvorani Grand Hotela Union.

Konferenca poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije, **dr. Nataše Pirc Musar**. Slavnostni govorniki ob odprtju konference bodo: predsednica Državnega zbora RS, **mag. Urška Klakočar Zupančič**, predsednik Državnega sveta, gospod **Marko Lotrič**, Ministrica za zdravje vlade RS, **dr. Valentina Prevolnik Rupel** in drugi.

Ta dogodek bo odlična priložnost za interdisciplinarno sodelovanje in izmenjavo znanja med zdravstvenimi delavci, zdravniki, medicinskimi sestrami, socialnimi delavci, psihologi, raziskovalci ter študenti, ki jih zanima področje neurodegenerativnih motenj (NDD). Poseben poudarek bo na povezovanju znanstvenih dognanj z medicinskimi, negovalnimi, psihološkimi in socialnimi pristopi za obvladovanje NDD, kot so **Parkinsonova bolezen, Alzheimerjeva bolezen, druge demence in sorodne motnje**.

Glavni cilj konference je spodbujati dialog med strokovnjaki različnih disciplin ter prispevati k boljšemu razumevanju in skrbi za bolnike z NDD. Več kot 50 predavateljev iz več kot 20 različnih držav bo delilo svoje izkušnje, raziskave in inovacije na področju neurodegenerativnih motenj in njihovih celostnih obravnav. Poleg predavanj bomo organizirali tudi delavnice, kjer bodo udeleženci imeli priložnost aktivno sodelovati in prispevati k razpravam o ključnih izzivih in priložnostih na področju NDD.

Vaša udeležba in poročanje bosta pomembno prispevala k uvajanju interdisciplinarnega in na človeka osredotočenega pristopa ter k širjenju ozaveščenosti o neurodegenerativnih boleznih. Pomagali nam boste pri spodbujanju dialoga med odločevalci, akademsko skupnostjo, zdravstvenimi strokovnjaki in javnostjo. (**vir**: Spominčica Alzheimer Slovenija)

Več informacij o konferenci najdete na www.neurocare.si.

Več informacij o programu: <https://www.neurocare.si/programme2/>

V DOBRI DRUŽBI JE VEDNO VESELO

Katarina Lukešević

Družba za dobro jutro v Domžalah

Foto: M.C. – ZIFS 2024

Starejši ljudje so **še bolj osamljeni in potrebni druženja**. Živali so človekov zvesti in najboljši prijatelj. Njih ne skrbi za jutrišnji dan, saj živijo v sedanjosti, in zato tudi pozitivno vplivajo na ljudi. Hkrati pa tudi pomagajo pri zmanjševanju stresa, povečevanju socialne interakcije, telesne aktivnosti, odpravi depresivnosti in počutju osamljenosti. Za boljši začetek tedna so naši uporabniki programa **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja v Domžalah** imeli **dvojni obisk**: našo izvajalko Marjeto in malega prijatelja ptiča, ki je veselo poskakoval in pozdravljal vse navzoče v prostoru.

KULTURNI FESTIVAL IGRAJ SE Z MANO

Marjana Kenda

Deteljice sreče

Foto: Združenje DLAN

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN se je letos prvič udeležilo in predstavilo na mednarodnem festivalu »Igraj se z mano«, katerega namen je **spodbujanje socialne integracije med otroci, mladostniki in odraslimi osebami z ovirami ter večinsko družbo**. Na festivalu se je Združenje DLAN predstavilo z **ustvarjalno delavnico**, na kateri smo skupaj z obiskovalci iz das mase izdelovali različne izdelke. Na stojnici smo delili tudi lepe misli in deteljice za srečo, ki so jih izdelale osebe z gluhoslepoto.

PRISLUHNIMO TIŠINI: NAVIJAJMO BREZ HRUPA Vlasta Tifengraber

Foto: Prisluhnimo tišini

Nogometna tekma februarja letos med Mariborom in Muro se je žal spremenila v moro, ko je z navijaških tribun priletelo **pirotehnično sredstvo**, ki bi bilo lahko usodno za mladega napadalca NK Mura **Nika Kasala** in njegove soigralce. Poškodba, ki jo je utrpel Niko Kasala, ni bila običajna, kakršno bi pričakovali na nogometnem igrišču. Nekaj časa je namreč zaradi **glasnega poka ostal brez sluha**.

Prav zaradi vse večje izpostavljenosti hrupu, tako na odprtem kot v zaprtih prostorih, je **Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije** organizirala okroglo mizo z **naslovom Izzivi hrupa in glasnosti**. O posledicah uporabe glasnih pirotehničnih sredstev ter izzivih hrupa in glasnosti v tokratni oddaji Prisluhnimo tišini.

Oddaja Prisluhnimo tišini bo na **sporedu v soboto, 8. junija 2024, ob 15.25 uri na TV SLO 1**.

KO NEVIDNI SVET POSTANE VIDEN SLEPIM

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije (ZDSSS) vabi na edinstveno **fotografsko razstavo** z naslovom **Nevidni svet**. Razstava, ki bo na ogled od **4. junija do 13. julija 2024** v **Knjižnici slepih in slabovidnih Minke Skaberne v Ljubljani**, bo slepim, slabovidnim in drugim obiskovalcem ponudila nov, dostopnejši in bolj poglobljen način doživljanja fotografije.

»Navdušeni smo, da lahko v naši knjižnici predstavimo to izjemno razstavo,« je povedal Luka Pavlin, organizator kulturno-prosvetne in knjižnične dejavnosti pri ZDSSS. »Prepričani smo, da bo razstava Nevidni svet vzbudila zanimanje **širše javnosti za izzive slepih in slabovidnih ljudi** ter hkrati spodbudila razmišljanje o pomenu vključujoče družbe.«

Razstava bo predstavila serijo fotografij svetovno priznanih fotografov, med drugim slovenskega športnega fotografa in ambasadorja podjetja Canon Sama Vidica. Fotografije bodo spremljali **reliefni natisi, zvočni opisi in vsebinski opisi v brajevi pisavi**, kar bo slepim in slabovidnim obiskovalcem omogočilo, da se bodo lahko seznanili s fotografijami in zgodbami, ki jih te pripovedujejo.

Tudi videči obiskovalci bodo lahko razstavo doživeli na edinstven način, saj se bodo **lahko ob pomoči simulacijskih očal seznanili z različnimi okvarami vida**: od glavkoma do diabetične retinopatije, sive mrežnice in drugih. To jim bo pomagalo razumeti izzive, s katerimi se soočajo ljudje z okvaro vida, in hkrati dvignilo ozaveščenost **o pomenu dostopnosti v umetniških in kulturnih prostorih**. (vir: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije)

25. SREČANJE VOJNIH INVALIDOV Andreja Markovič

Janez Podržaj, mag. Valter Adamič in Rudi Medved

Foto: DVISPR

Vojni invalidi, njihovi svojci in prijatelji, so se na tradicionalnem srečanju tokrat zbrali na Primorskem. Zadnjo majsko soboto je gostitelj srečanja, **Društvo vojnih invalidov Severne Primorske**, poskrbel za prijetno in domače vzdušje v Športni dvorani Šempeter pri Gorici. Prisotne so uvodoma pozdravili predsednik gostiteljskega društva **mag. Valter Adamič**, predsednik Sveta za invalide pri Občini Šempeter-Vrtojba **Zdenko Šibav** in predsednik ZDVIS **Janez Podržaj**.

Slavnostni govornik na letošnjem srečanju, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo **Rudi Medved**, je uvodoma poudaril, so **vojni invalidi najglasnejši glasnik miru**. »Vi veste, kakšno zlo prinašajo vojne in da mir ni samoumeven,« je poudaril Medved. V nadaljevanju je vojnim invalidom zagotovil, da imajo na Ministrstvu za obrambo odkrite in poštene sogovornike. »Predloge za izboljšanje položaja vojnih invalidov in njihovih svojcev jemljemo zelo resno. Invalidnina in drugi prejemki niso socialna pomoč, ampak življenjska renta, ki vam pripada. Naš cilj je spremeniti stvari na bolje,« je povedal državni sekretar.

Na srečanju je zveza počastila tudi 30. obletnico njene ustanovitve in se ob tem spomnila na predhodna združenja, ki so se ustanovljala za pomoč vojnim invalidom in njihovim družinskim članom v preteklosti. Letos **tako mineva 149 let od ustanovitve prvega društva**, tako imenovanega **Mariborskega veteranskega in bolniškega podpornega društva nadvojvode Friderika**, ki je skrbelo za vojne invalide na ozemlju Slovenije. Prav tako letos mineva 105 let od ustanovitve Združenja vojaških vojnih invalidov Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in 79 let od ustanovitve Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije, so še zapisali. S svojo udeležbo so praznik vojnih invalidov počastili predstavniki občin Nova Gorica, Bovec, Šempeter-Vrtojba in Idrija ter invalidskih, veteranskih in domoljubnih organizacij iz Slovenije in Italije. Tudi tokrat ni manjkal veličasten mimohod praporov zveze in društev vojnih invalidov, ki dajejo srečanju pridih svečanosti in nas opominjajo na vrednote miru, svobode in sloge brez vojne.

Kulturni del programa, ki ga je oblikoval in odlično povezoval priznani gledališki igralec **Radoš Bolčina**, so obogatili **Moški pevski zbor Kras – Opatje selo** pod vodstvom Pavla Pahorja, plesalke in **plesalci Pro DC Nova Gorica** pod vodstvom Sare Mlakar, **violinistka Mojca Batič**, **kantavtor Matija Bolčina**, **pevec Marko Čadež Mačkić** in **Liam Turk**, ki je z bobnom spremljal prihod in odhod praporščakov. Kulturni program se je sklenil s pesmijo **Vstala Primorska**, ki so jo z zborom zapeli tudi udeleženci srečanja, saj, kot vedno rečemo: »Ta pesem je nad vsem, ta pesem nas povezuje!«.

Pri izvedbi srečanja se zahvaljujemo FIHO, MORS, Občini Brda, Občini Šempeter-Vrtojba, Zavodu za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Šempeter-Vrtojba, Kleti Brda, Zadružni kleti Dobrovo, gospodinjam Društva ljubiteljev Rebule iz Višnjevika v Brdih, lokalnim društvom in številnim prostovoljcem gostiteljskega društva.

41 LET OBSTOJA Katarina Lukešević

Franc Špegel, predsednik

Foto: arhiv DRS

Na **Radiu Celje** že več kot dve desetletji potekajo oddaje **Sončni žarek**, ki so namenjene seznanjanju javnosti z invalidi in invalidnostmi. Tako bomo v nedeljo, **9. junija 2024**, predstavili **Društvo revmatikov Slovenije** in njegovega predsednika **Franca Špegla**, ki bo ob tej priliki govoril tudi o lanski obletnici društva, ki je praznovalo svojih 40 let. Ob tem pa bo omenil tudi 40 let, odkar je prejel **diagnozo revmatizma** in opisal takratne pristope zdravljenja, ki se močno razlikujejo od današnjih. Stroka je takrat menila, da je potrebno mirovanje takšnih oseb, danes pa je to popolnoma drugače, saj **bolnikom svetujejo, da prično z gibanjem in redno dnevno telovadbo**, ki jo **v društvu tudi izvajajo**, saj imajo 14 podružnic po vsej Sloveniji.

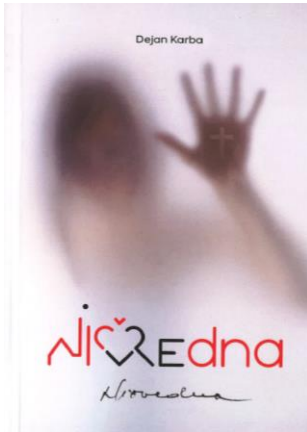
Telovadbi pa je namenjena tudi **platforma telovadbe**, ki je dosegljiva **vsak dan preko ZOOM-a**. Sicer pa društvo skrbi za svoje članice in člane zelo dobro in je bilo tudi to pohvaljeno na nedavnem srečanju v Lendavi, kjer so se zbrali tudi na posebnem predavanju **revmatologa prof. dr. Matija Tomšiča**, ki je tudi bil gost ene od naših oddaj Odprta dlan na Radiu Zeleni val pred nekaj časa.

Predsednik društva Franc Špegel bo omenil tudi **številna nova zdravila**, ki se uporabljajo za **preprečevanje vnetij in zdravljenje** revmatizma na sploh. Govoril bo o **Medrolu** kot prvem zdravilu, s katerim želi stroka ustaviti vnetje in kasneje o bioloških zdravilih, ki so tudi dosti uspešna.

Zanimiv pogovor bo vodil Borut Pogačnik, avtor teh oddaj že od začetka pa vse do danes, ki skrbi za ozaveščanje javnosti o invalidih in invalidnostih na številnih radijskih postajah in tudi v našem časopisu Sporočevalec, ki je namenjen strokovnim in drugim javnostim.

Junjski oddaji Sončni žarek lahko prisluhnete na frekvencah Radija Celje, ki so: **95,1, 95,9, 100,3 in 90,6 MHz**.

KNJIŽNA NOVOST
ALI JE VSE USOJENO VNAPREJ?
Borut Pogačnik

Učitelj življenja, strani 229, 30,00 eur Dejan Karba

Foto: ZIFS 2024

Dejan Karba v knjigi **Ničvredna** opisuje izvajanje spolne, duševne in čustvene zlorabe visokega cerkvenega dostojanstvenika, ki naj bi se hudo spozabil nad siroto brez staršev v okolici Celja, pred več desetletji. V knjigi opisuje hudo trpljenje in tragično smrt te osebe. Ob takšnih zločinih se, vsaj jaz, vedno vprašam, ali je bilo dostojanstveniku, siroti in njenemu sinu to usojeno?

Mnogi poredó, da je potemtakem vsakomur vse dovoljeno. Da morda lahko kar ukinemo ves represivni aparat na Zemlji. Ker da se Zlu ni mogoče izogniti. Ter, seveda, ali je to Božja volja, da se dogajajo takšne stvari. Pa vojne, genocidi, krvave revolucije...? Sta na delu dve Sili? Ena opisana v Stari zavezi, ki takšne pogrome celo zahteva, in druga v Novi zavezi, ki svari pred uporabo meča, a tudi ta napoveduje pohujšanje na tem svetu, ki da mora priti (vendar gorje tistemu, ki ga prinese).

V biti pa se vse po poldrugem tisočletju od Kristusovega rojstva, ponovno in spet razvname v času reformacije v 16. stoletju, ko Erazem Rotterdamski v svojem eseju **O svobodni volji**, kjer napade stališča Martina Luthra, ki je trdil, da svobodne volje sploh ni. V strašni kanonadi besed iz Svetega pisma Nove in Stare zaveze, »za« in »proti«, sta oba ostala približno tam, kjer smo danes. Kdo od njiju je pisal po »navdihu Satana«, ki ga Erazem omenja, ostaja skrivnost še dandanes.

Luther je bil prepričanja, da nam spoved, svetništvo in dogme nič ne koristijo, če ne deluje Božja milost. Tu pa morda še povejmo, da tudi Reformacija ni bila brez greha nasilja. Kakor je pred leti zapisal v uvodu v Erazmovo **Hvalnico norosti** Veljko Korač: »Luther, ki se je boril proti tiraniji Rima, je izstopal proti upornim kmetom z vso grozovitostjo, ki v ničemer zaostajala za prav takšno Svete inkvizicije.« Kajti v času kmečkih uporov, je Luther stopil na stran plemstva ter pozival, da je kmete potrebno daviti, klati, tajno in javno, kjer je mogoče, kot mora stekli pes ubijati!

Morda se bo bralec ob tem vprašal, kaj ima to opraviti s knjigo Dejana Karbe? V biti vse. Kot piše: cerkveni dostojanstvenik svojih del ni priznal, žrtev je umrla, sin pa še nekje živi. Dejan Karba knjige opisuje tudi svojo Kalvarijo v zvezi s temi dogodki. Pa tudi drugi cerkveni dostojanstvenik, ki je moral zaradi še vedno nepojasnjenih razlogov po kazni v zamejstvo, je preminil pred štirimi leti. Pisec namreč opisuje tudi njegovo trnovo pot. Iz napisanega se zdi, kot da je bil prvi močno pod vplivom svoje Sence, ko jo v takih primerih opisuje znameniti C. G. Jung. Od nekje daleč pa nam župnik iz Cankarjevega Polikarpa, v zelo podobnem položaju, kliče in nas, ves v smrtnem strahu, prosi: »Bog bo sodil, zakaj bi sodili še vi.«

To je knjiga, ki bo zelo pretresla in delila Slovenski svet, kot so ga Karbovi članki pred dvanajstimi leti. Razlogi so morda celo močnejši od pričakovanj.

NAŠE ŽIVLJENJE PREPLETAJO NITKE Dragica Mirnik*

Utrinki iz delavnice

Foto: MDDI Celje

Naše življenje prepletajo nitke, nitke radosti, nitke veselja in sreč, tudi nitke žalosti, boleznin in trpljenje. Žal se včasih te nitke zapletejo, včasih tudi strgajo.

V našem društvu **pletemo in krepimo nitke prijateljstva**, medsebojne pomoči in lepšanja trenutkov osamljenosti. Družimo se ob različnih dejavnostih in skoraj dvajset let se srečujemo skupina »Zvončnice«, ki urimo ročne spretnosti preko različnih ročnih del.

Na pobudo naše članice Branke Gal iz Dobrne, pa smo se letos odločili, da spet **obeležimo rožnat oktober** in na ta način pokažemo podporo vsem, ki so oboleli za rakom na dojki ali se s to kruto boleznijo še borijo. Veliko je takšnih, preveč in prav je, da jih podpremo in opozorimo na pomen preventive.

Začeli smo s **pletanjem izdelkov** s katerimi bomo oblekli drevesa v vseh štirih občinah, katere združujemo v **Medobčinskem društvu delovnih invalidov Celje** - Celje, Vojnik, Dobrna in Štore.

K sodelovanju vabimo prav vse, ki se želite družiti, ki si želite tkanja prijateljskih vezi in morda splesti ali kvačkati kakšen izdelek. Drug od drugega se učimo, drug drugemu prisluhnemo in mu polepšamo trenutke srečanja in morda tudi upanja na lepši jutri osamljenih in dolgočasnih dni.

V Dobrni se skupina srečuje ob torkih in prav z veseljem sem se jim tudi osebno pridružila. Z mnogimi smo se srečali prvič, a druženje s pletilkami je potekalo kot da smo stare znanke, dobre prijateljice, v kar verjamem, da tudi bo tako.

Naša skupina je pripravila že kar nekaj metrov roza pletenja, v čast mi je, da se nam je pridružila najstarejša aktivna članica in naši moški, prav tako sem vesela, da sta po dolgih letih vzeli v roke pletilke tudi dve naši članici.

***Dragica Mirnik** je predsednica MDDI Celje.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 20. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Kako težko je biti sam, ko ti mož umre, pa nam je v svojem daljšem pogovoru potožila invalidka, ki živi na obrobju Ljubljane, ki je zdaj že dve leti vdova. Z možem sta veliko ustvarjala, tudi na področju glasbe, zdaj pa je vse to minilo. Največja težava pa je njena invalidnost, ki ji ne omogoča, da bi lahko samostojno živela. Ima pravico do nekaj ur osebne asistencije in ji to veliko pomeni.

Včasih jo povabijo na kakšno kulturno prireditev, kjer recitira svoje pesmi, vendar so to le trenutki. V pogovoru z njo smo ji svetovali, da je najboljšo zdravilo za smrt in osamljenost druženje, ker se na ta način človek poveže z zgodbami drugih ljudi in manj misli na svoje tegobe. Ker ima tudi težave glede dostopa do ceste, smo tudi pripravljene, da ji napišemo dopis in priporočilo občini, v kateri živi, da ji to uredijo. Pričakovali bi, da se v manjših občinah, kjer se ljudje med seboj bolj poznajo, tudi več pomagajo, vendar pa ni le tako. Številni invalidi se na nas obračajo tudi z drugimi prošnjami za posredovanje, zlasti kar zadeva arhitekturne ovire, dostopnost na sploh ter reševanje socialnih stisk, ki so velikokrat celo nepoimljive.

- Te dni je prekipelo tudi bolnikom in invalidom, ki poročajo tudi iz drugih upravni enot, ne samo iz Ljubljane, da morajo čakati po več ur na soncu in dežju, pa čeprav so bili naročeni, ker se grede birokrati »belo stavko«. Ob sredah pa sploh ne delajo, tako da tisti ki morajo delati samo dopoldan ali dijaki, sploh ne morejo do teh storitev. Davkopláčevalci pa smo to prisiljeni prenašati.

K temu, dragi bralci, ni kaj dodati. Če bi bili mi, v dežurni službi, minister za to področje, bi odstopili. Poglejte, naša služba že od 20. marca 2020, dela praktično zastoj vsak dan od 8. do 21. ure. Zato ne podpiramo takšnega odnosa. Nihče v tej zgodbi ne kaže empatije. Od dna pa do vrha ministrstva, ki da naj bi bilo za javno upravo.

- Veliko je mnenj, da se naše zdravstvo ruši, kot se ni še nikoli. Bolniki ne morejo verjeti, da ne morejo biti hitro sprejeti, čeravno bi bilo to, glede na njihovo zdravstveno stanje, več kot nujno. Toda po drugi strani, pa jim zasebniki ali »dvoživke« ponujajo obravnavo že jutri in to iz bolnikovega žepa...

Zdravnica Ksenija Kos, ki trenutno deluje v Mercy Hospitalu v St. Louisu v ZDA, je v soboto, 1. junija, za nek drug časopis, izjavila nekaj zelo poučnega.

»V ZDA so zelo strogi glede konflikta interesov. Ker sem zaposlena v Mercy Hospitalu sploh ne morem delati še zasebno, kamor bi lahko pošljala svoje paciente iz moje bolnice in tam izvajala preiskave. To je protizakonito. Izgubila bi službo in licenco zdravnika!«

K temu ni kaj dodati. Razen morda to, da je tam pacient v ospredju, pri nas pa je nebodigatreba.

- Več ljudi je klicalo, zakaj ne zavzamemo stališča glede evtanazije in konoplje? Imena hranimo v uredništvu.

Kot izrazito nepolitična organizacija, ne moremo zavzemati političnih stališč. Niti smo jih v preteklosti niti jih bomo v prihodnosti. Drži pa vsekakor, da so nekatere organizacije civilne družbe bliže tistim, ki odločajo o raznoraznih razpisih in posledično o delitvi sredstev in se s tem ukvarjajo. Koliko so potem res »nevladne«, pa je očitno stvar iznajdljivosti in moralne presoje.

O INVALIDIH S POŠKODBO GLAVE

Katarina Lukešević

Eva Otoničar in Andreja Kokelj

Foto: arhiv ZIFS

Poškodbe glave nastanejo zaradi prometnih in drugih nesreč, puščajo pa izjemno težke posledice. O vsem tem se bomo pogovarjali v sredo, **12. junija 2024**, v oddaji **Odprta dlan**, kjer bo Borut Pogačnik gostil **Evo Otoničar** in **Andrejo Kokelj** iz **Društva Vita za pomoč po nezgodni poškodbi glave**.

Med **10.30 in 11.15. uro** nas lahko pokličete na številko **01 786 0 400**, ter tako sodelujete tudi sami, saj vam bosta gostji oddaje Eva Otoničar in Andreja Kokelj z veseljem odgovorili na vsa vaša vprašanja, ki so povezana s poškodbo glave. Frekvence Radia Zeleni val so: **93,1, 96,2 in 97 MHz**.

LJUBLJANA – MESTO PRIJAZNO STAREJŠIM OSEBAM Z GLUHOSLEPOTO

Marjana Kenda

Posvet na temo starejših oseb z gluhoslepoto

Foto: Združenje DLAN

V četrtek, 16. maja 2024, je Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana organiziralo strokovni posvet z naslovom **Ljubljana – mesto prijazno starejšim osebam z gluhoslepoto**. Gre za **prvi strokovni posvet na temo starejših oseb z gluhoslepoto v slovenskem prostoru**. Prepoznanje gluhoslepote v starosti kot samostojne in edinstvene invalidnosti zahteva konstruktivno diskurza strokovnjakov in starejših oseb z gluhoslepoto, kar nam je izveden strokovni posvet vsekakor omogočil.

CIVILNI INVALIDI VABIJO

Zveza društev civilnih
invalidov vojn
Slovenije

Dan civilnih invalidov vojn Slovenije – 19.6.2024

NIKOLI VEČ VOJN!

Foto: ZDCIV

Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije vabi na proslavo ob **Dnevu civilnih invalidov vojn Slovenije**, ki bo v **sredo, 19. junija 2024** z začetkom ob **11. uri** v prostorih Jamarskega doma, Gorjuša pri Dobu. Prisotne bo s kratkim nagovorom pozdravil minister za obrambo RS **Marjan Šarec**. **Kulturni program** bo obogatil **Alfi Nipič**, legenda slovenske glasbene scene. (vir: Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije)

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE NA STAVBI STARE STAVBE GINEKOLOŠKE KLINIKE

Spominska plošča

Foto: ZDSSS

V prvem tednu junija Tednu slepih in slabovidnih z različnimi dogodki **osveščamo javnost o slepoti in slabovidnosti**. Tako je v sredo, 5. junija, potekal slavnostni dogodek **odkritja spominske plošče Zavoda za slepe**, ki je v letih od 1919 do 1922 deloval v nekdanjem azilnem domu – to je današnja stara stavba Ginekološke klinike na Šlajmerjevi 3 v Ljubljani. Dogodka so se poleg **Predsednice RS dr. Nataša Pirc Musar**, kot glavne govornice in častne gostje, udeležili še ministrica za kulturo **dr. Asta Vrečko**, **dr. Marko Jug**, generalni direktor UKC Ljubljana, predsednik Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije **Matej Žnuderl**, predsednica Sveta za invalide RS ter Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije **mag. Mateja Toman**, državni sekretar na Min. za zdravje **Denis Kordeš** ter **prof. Stane Padežnik** pobudnik postavitve spominske table.

Slavnostna govornica Predsednica RS dr. Nataša Pirc Musar je opozorila na **nujnost spoštovanje pravic slepih in slabovidnih**, ki se jim je RS zavezala s podpisom Konvencije o pravicah invalidov ter pravicah, ki so opredeljene v Ustavi RS. Poudarila je, da je še vedno odprtih vrsto neuresničenih zagotovil o dostopnosti do informacij in okolja. Izpostavila je dostopnost do spletišč in mobilnih aplikacij, še prav posebej dostop preko aplikacij do osebnega in drugih zdravnikov, dostopnost do različne literature, saj produkcija v prilagojenih oblikah za slepe in slabovidne strahotno zaostaja za tiskano produkcijo, dostop do učnih pripomočkov v vzgojno – izobraževalnih procesih ter dostop na številnih drugih področjih, kjer so slepi in slabovidni aktivni in si želijo enakovredne in enakopravne udeležbe v družbi.

Pohvalila je vodstvo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije, ki si prizadeva opozarjati javnost na **stalne izzive slepih in slabovidnih**, saj živimo v času in svetu, kjer **več kot 83% informacij pridobimo na podlagi vida**. To dejstvo močno okrne dostop do informacij za slepe in slabovidne. Prisotni so bili tako z njene strani pozvani, ki nadaljnjemu osveščanju v svojem okolju o potrebah slepih in slabovidnih. (vir: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije)

STO LET VIDE BERGMAN Katarina Lukešević

Praznovali smo skupaj z Vido Bergman

Foto: S.B. – ZIFS 2024

Prav na **rojstni dan** naše članice **Vide Bergman**, 31. maja, smo ji prišli čestitat v **Medvode**, kjer trenutno živi. Kljub letom, je še vedno zelo živahna in se rada spominja etap v življenju. Največ let je preživela prav v Ljubljani in še vedno ima lepe spomine na ta čas. Spominja pa se tudi svojega prezgodaj umrlega moža in obžaluje, da nista imela otrok. Sicer pa v okolju, kjer je zdaj, dobro skrbijo zanjo. Rada se udeležuje vseh družabnih srečanj pa tudi maš in drugih prireditev. Z njo smo pokramljali ob kavi in slaščicah ter jo opogumljali tudi naprej, saj ji zdravje dokaj dobro služi.

DNEVI MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA V LJUBLJANI

Vabilo
na slavnostno odprtje
Dnevov medgeneracijskega sožitja

Sreda, 12. junij 2024 ob 10. uri
Gospodarsko razstavišče, Marmorna dvorana, Ljubljana

Dnevi medgeneracijskega sožitja

Foto: ZDUS

Tudi slovenski invalidi so večinoma člani **Zveze društev upokojencev Slovenije** in prav za njih velja tudi to vabilo, saj jih bodo nagovorili: predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije **Zdenka Jan**, minister za solidarno prihodnost **Simon Maljevac** in preko videa **mag. Urška Klakočar Zupančič**. Predviden pa je tudi **kulturni program**, v katerem bodo sodelovali: **Ribniški fantje** iz Ribnice na Pohorju, **Dramsko pevska skupina Zarja** iz Ajdovščine, otroci iz **Osnovne šole Danila Lokarja** iz Ajdovščine ter **Folklorna skupina** iz Naklega. (vir: Zveza društev upokojencev Slovenije)

FIHO KOT GARANT OBSTOJA Borut Pogačnik

Borut Sever

Foto: B.P. – ZIFS 2024

Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS – FIHO vodi že nekaj več kot dve leti in pol **Borut Sever**, edini invalid, ki je bil tudi kdaj direktor te fundacije. V sobotni oddaji za invalide na **Radiu Štajerski val med 14.20 in 15.00 uro** bo predstavil delovanje fundacije, ki jamči obstoj tako invalidskih kot humanitarnih organizacij, čeprav sredstev za oba sklopa ni nikoli dovolj, kot je tudi sam povedal.

Oddajo smo posneli pred časom, vendar so izjave povsem aktualne in zadevajo način pridobivanja sredstev, kakor tudi izvedbene mehanizme financiranja.

Borut Sever je sicer postal invalid pri svojih sedemnajstih letih zaradi posledic prometne nesreče, tako da je dodobra spoznal tudi življenje v invalidskem vozičku ter vse stopnje in načine medicinske in socialne rehabilitacije. Kot pravnik pa si je vedno prizadeval, da bi osebe z invalidnostjo imele v družbi enak status in pravice, kot jih imajo neinvalidi. Zato je dober sogovornik tudi državi, kadar so te pravice kakorkoli ogrožane. Je pa tudi pomemben član EDF-a – Evropskega invalidskega foruma. Tudi o tej svoji poziciji bo spregovoril v sobotni oddaji, **15. junija 2024**, na Radiu Štajerski Val. Frekvenci radia sta: **93,7 in 87,6 MHz**.

OBNOVITVENA REHABILITACIJA ZA ODRASLE OSEBE S POŠKODBO GLAVE Eva Otoničar

V letošnjem letu so osebe s poškodbo glave na podlagi razpisa Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) **prvič upravičene do obnovitvene rehabilitacije**.

Obnovitvena rehabilitacija je namenjena odraslim osebam s poškodbo glave, ki so starejše od 18 let in jim po Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije sofinancira obnovitveno rehabilitacijo. Cilj obnovitvene rehabilitacije je usposabljanje za čim bolj neodvisno življenje.

Društvo Vita bo obnovitveno rehabilitacijo za odrasle osebe s poškodbo glave izvajalo v sodelovanju z zdraviliščem Thermana Laško. **Obnovitvena rehabilitacija traja 14 dni in jo je možno koristiti do 30. novembra 2024.**

Program zajema: začetni in zaključni pregled, dve ustrezni terapiji dnevno, namestitev v ustrezno opremljeni hotelski sobi ali na oddelku za rehabilitacijsko zdravstveno nego, polni penzion, kopanje v bazenih in aktivnosti ter animacije po programu zdravilišča.

Razpis obnovitvena rehabilitacija in prijavnico najdete na naši spletni strani - <https://www.vita-poskodba-glave.si/.../obnovitvena.../>

V kolikor se **želite obnovitvene rehabilitacije udeležiti**, izpolnite prijavnico in nam jo posredujte na elektronski naslov socialaprogrami.d.vita@gmail.com ali na naslov **Društvo Vita, Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana**. Za dodatne informacije pokličite na **040 491 686** (Eva Otoničar) ali nam pišite na prej naveden naslov elektronske pošte.

TESTIRANJE UPORABNIKOV INVALIDOV PO PROJEKTU INTUX*

Foto: Arhiv NSIOS

Testiranje uporabnikov invalidov

Foto: arhiv NSIOS

Projekt INTUX, katerega partner je tudi Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije, je po nedavno končanih delavnicah, ki smo jih izvedli ob pomoči uporabnikov invalidov in smernic, oblikovanih v skladu s projektom za pomoč pri testiranju uporabnikov invalidov, pripravili kratek video.

Video (<https://www.youtube.com/watch?v=cUNVgU6-uO8>) prikazuje **testiranje uporabnikov invalidov v Španiji**. **Enako testiranje smo izvedli tudi v Sloveniji** skupaj s Fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, v Mariboru. V prihodnjih tednih sledi zaključna prireditev, kjer bomo predstavili rezultate projekta in delo, ki je bilo opravljeno po projektu INTUX.

*Časopis **Novičnik (10/2024)** Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenija prinaša informacije, ki so javnega značaja.

Sporočevalca izdaja Zdrženje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalce« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Pavel Kranjc (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Jože Ocvirk (Društvo za zdravje naroda), Irena Vovk Terčič (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev)
Izhajanje revije podpirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.